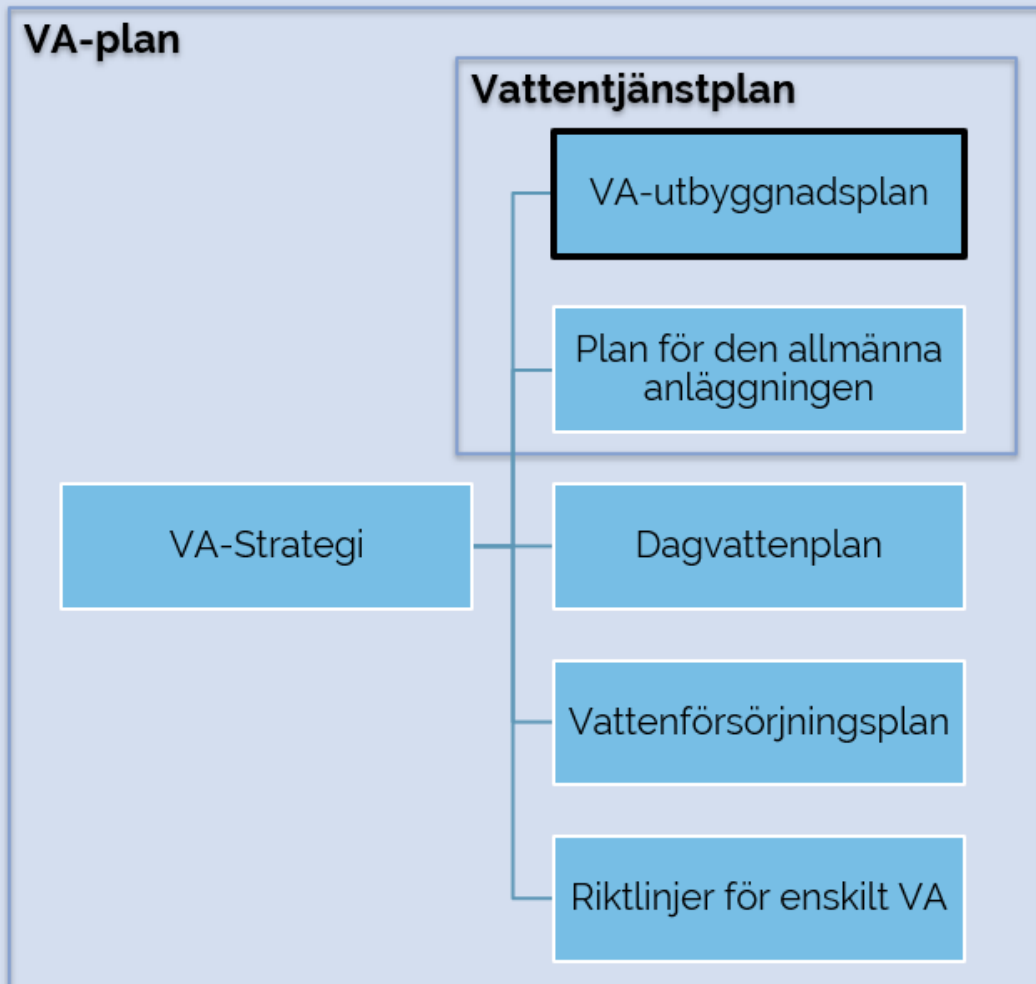

VA-utbyggnadsplan 2024-2028

Samrådsversion 2023-11-20

VA-utbyggnadsplan

Fastställt av	Kommunfullmäktige
Datum för fastställande	åååå-mm-dd
Giltighetstid	2035-12-31 Aktualitetsprövas en gång per mandatperiod
Ansvarig funktion	Chef avd samhällsutveckling och hållbarhet, Kommunstyrelsekontoret
Diarienummer	KS-XXXX-XXXX
Målgrupp	Kommunstyrelsen, miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden, Sundsvall vatten, medborgare

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
1.1	SYFTE MED VA-UTBYGGNADSPLENEN	4
1.2	LÄSHÄNVISNING	4
2	UTREDNING OCH BEDÖMNING AV VA-UTBYGGNADSOMRÅDEN	5
3	VA-UTBYGGNADSOMRÅDEN	6
4	UTREDNINGSOMRÅDEN	6
4.1	UTREDDA OMRÅDEN PLANPERIOD 2020-2024	6
4.2	UTREDNINGSOMRÅDE HAMN-JUNISKÄR	7
5	SAMHÄLLSPLANERINGSPROCESSEN	8
5.1	ÖVERSIKTSPLAN	8
5.2	FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN OCH DETALJPLAN	8
6	I VÄNTAN PÅ UTBYGGNAD ELLER UTREDNING	8
7	ENSTAKA FASTIGHETER	8

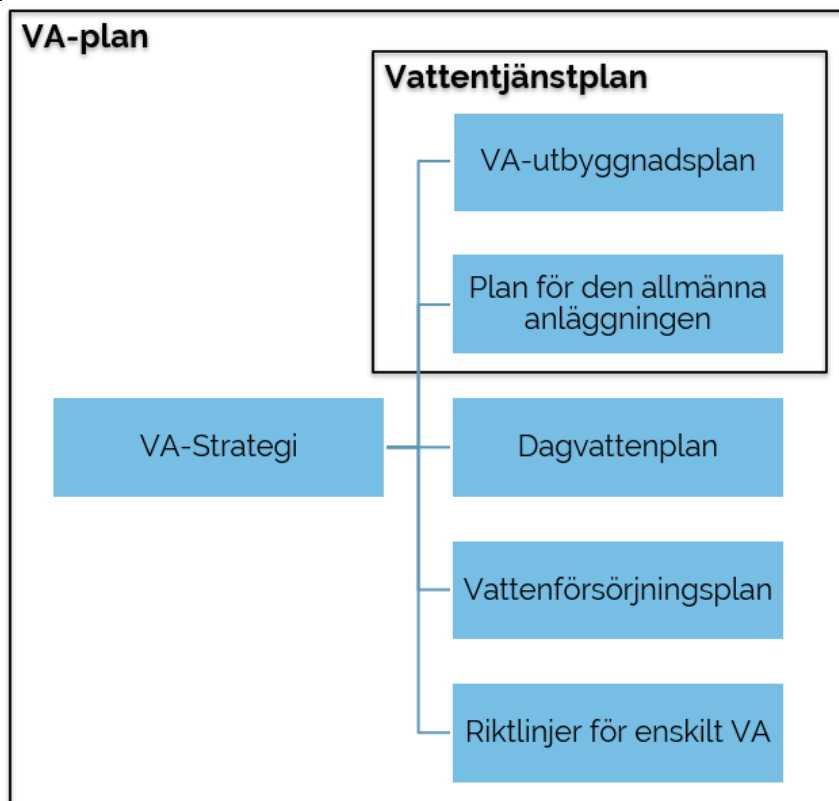
1 Inledning

Med VA-försörjning menas dricksvattenförsörjning samt omhändertagande av avloppsvatten. Avloppsvatten innefattar både spillvatten och dagvatten. Allmänna vattentjänster är de vattentjänster som kommunen ansvarar för och de vattentjänster som kan vara aktuella är leverans av dricksvatten (V), avledning och rening av spillvatten (S), avledning och rening av dagvatten gata (Dg) och dagvatten fastighet (Df). Denna VA-utbyggnadsplan är en del av både VA-planen och vattentjänstplanen för Sundsvalls kommun.

VA-planen är ett styrdokument som beskriver hur VA-försörjningen ska ordnas i hela kommunen det vill säga både inom och utanför kommunalt verksamhetsområde. VA-planen är en förutsättning för att eftersträva en hållbar VA-försörjning som bland annat bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten följs.

Vattentjänstplanen innehåller kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses, samt kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid skyfall. Det ska finnas en aktuell vattentjänstplan enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (6 b §).

VA-planen och vattentjänstplanen består av följande dokument:

Vattentjänstplanen ska aktualitetsprövas vart fjärde år enligt lagen om allmänna vattentjänster (6 a §). Ansvarig för aktualitetsprövning och revidering är kommunstyrelsen med medverkan från miljökontoret, stadsbyggnadskontoret och MittSverige Vatten & Avfall.

1.1 Syfte med VA-utbyggnadsplanen

Syftet med VA-utbyggnadsplanen är att tydliggöra för vilka områden kommunen anser att det behöver ordnas allmän vatten- och/eller avloppsförsörjning (VA-utbyggnadsområden), samt för vilka områden en utredning och bedömning av behovet av allmän vatten- och/eller avloppsförsörjning bör ske (VA-utredningsområden). Behovet kan avse en eller flera av följande vattentjänster: Dricksvatten (V), Spillvatten (S), Dagvatten gata (Dg) och Dagvatten fastighet (Df). För de VA-utbyggnadsområden som pekas ut i planen ska det tydligt framgå vilken eller vilka vattentjänster som det finns behov av. VA-utbyggnadsplanen utgör också ett stöd i samhällsplaneringen och stöd för fastighetsägare att fatta långsiktigt hållbara beslut för sin VA-lösning.

1.2 Lëshänvisning

VA-utbyggnadsplanen är framtagen utifrån gällande lagstiftning och ställningstaganden gjorda i kommunens VA-strategi. Här redogörs för vilka kriterier en bedömning av ett VA-utbyggnadsområde grundar sig på och hur en prioritering av sådana områden ska göras. I kapitlet *VA-utbyggnadsområden* återfinns de områden som kommunen anser bör omfattas av allmänna VA-tjänster, vilka VA-tjänster som avses, en beskrivning av skälen till detta samt ett tidsintervall för planerad byggstart.

I kapitlet *utredningsområden* finns en beskrivning av de områden som kommunen har bedömt bör utredas närmare för att det ska vara möjligt att avgöra om det bör vara ett VA-utbyggnadsområde eller inte. Dessa områden ska utredas inför att VA-planen aktualitetsprövas och beroende på utfall läggas in som VA-utbyggnadsområde eller tas bort ur VA-utbyggnadsplanen. Vid revidering behandlas VA-utbyggnadsplanen på nytt av kommunfullmäktige.

2 Utredning och bedömning av VA-utbyggnadsområden

Kommunernas skyldighet att ordna vatten och avlopp regleras i 6 § lagen om allmänna vattentjänster:

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

*6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors **hälsa** eller **miljön** behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett **större sammanhang** för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen*

- 1. Bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och*
- 2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.*

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Svårigheter med befintlig vatten- och avloppsförsörjning kan uppmärksammas inom flera olika kommunala processer som miljötillsyn, underhållsplanering, detaljplanläggning mm eller lyftas av medborgare och fastighetsägare. Oavsett hur kommunen uppmärksammar ett områdes eventuella behov av allmänna vattentjänster så tas frågan till kommunens VA-planeråd för utredning och bedömning av om det föreligger en kommunal skyldighet att inrätta en allmän VA-anläggning. VA-planerådet består av representanter från kommunstyrelsekontoret, miljökontoret, stadsbyggnadskontoret och MittSverige Vatten & Avfall. Arbetet i VA-planerådet samordnas av kommunstyrelsekontoret.

VA-planerådet utreder och bedömer om ett område ska föreslås som ett VA-utredningsområde eller VA-utbyggnadsområde i enlighet med en särskild rutin och checklista för om skäl utifrån större sammanhang och miljö- och/eller hälsoskydd föreligger.

VA-planerådet gör också en prioriteringsordning i de fall flera områden är aktuella för utredning eller utbyggnad. Alla områden som föreslås utredas eller byggas ut föreslås av miljö- eller hälsoskyddsskäl, men i beslutet om i vilken ordning de ska utredas eller byggas ut vägs även tekniska och ekonomiska förutsättningar in.

VA-planerådet protokollför sin bedömning av aktuella utredningsområden och förslag till prioriteringsordning för eventuell utbyggnad. Dessa förslag ligger tillsammans med övrig omvärldsbevakning till grund för nästa VA-

utbyggnadsplan, som läggs ut för samråd och granskning innan den antas i kommunfullmäktige.

Om kommunfullmäktige i VA-utbyggnadsplanen beslutat om nya VA-utbyggnadsområden lämnas ett uppdrag till VA-huvudmannen om framtagande av tekniska utredningar och ritningar samt ekonomiska kalkyler. Först därefter kan ett slutligt investeringsbeslut och beslut om verksamhetsområde tas av kommunfullmäktige. Beslut om utökning av verksamhetsområdet kan också ske i samband med beslut om en detaljplan.

3 VA-utbyggnadsområden

I detta kapitel beskrivs de VA-utbyggnadsområden där kommunen bedömt att det finns behov av allmänna vattentjänster, det vill säga att det behövs dricksvattenförsörjning och/eller avledning och rening av spill- eller dagvatten i ett större sammanhang och till skydd för människors hälsa och/eller miljö.

I dagsläget finns inte något nytt VA-utbyggnadsområde utpekat.

4 Utredningsområden

De områden som utsetts som utredningsområden är områden kommunen avser att utreda om det finns ett behov av allmänt VA enligt 6 § LAV. En utredning tas fram som visar om det finns miljö- och/eller hälsoskyddsskäl att försörja ett område med VA och om området finns i ett större sammanhang som avgör om kommunen ska försörja området med VA. Områdena definieras i VA-utbyggnadsplanen som utredningsområden.

I detta kapitel återfinns en beskrivning över utredda områden under föregående planperioden och en lista över de områden där kommunen bedömt att man behöver göra en utredning för att kunna ta ställning till lämpliga åtgärder och om skyldigheter enligt 6 § LAV föreligger. Utredningarna utförs under perioden efter att beslut om VA-utbyggnadsplan tagits och nästkommande aktualitetsprövning.

4.1 Utredda områden planperiod 2020-2024

Under planperioden 2020-2024 har området Sidsjön-Målsta utretts. Området var i VA-utbyggnadsplanen 2020 utpekat som ett stråk med växande bebyggelse utanför detaljplanerat område. Utvecklingen i området har skett stötvis, med några fastigheter i taget som ordnat VA-försörjning genom enskilda avlopp eller gemensamhetsanläggningar. Det finns även delar av området som har allmänt VA och ligger inom verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten. Delar av området har höga naturvärden och

känsliga vattendrag och delar ligger delvis inom skyddsområde för vattentäkt. Det finns ett stort bebyggelsestryck i delar av området och när området pekades ut som ett utredningsområde i VA-utbyggnadsplanen 2020, beskrevs området i dåvarande översiktsplan som ett område med potential till framtida tillväxt.

Genomförd utredning över området Sidsjön-Målsta (*Utredning verksamhetsområde VA*, WSP, 2023-10-10) visar att ingen del av området i nuläget, med befintlig bebyggelse vid Vattentjänstplanens framtagande, bedöms ha ett behov av allmänna vattentjänster i enlighet med 6 § LAV.

I gällande översiktsplan (2040) pekas området Sidsjön-Målsta ut som utvecklingsstråk landsbygd där kommunen gärna vill koncentrera merparten av landsbygdens tillväxt av boende, service och företagande. Två av områdena som utretts (Backarna och Sörnacksta) föreslås få ändrad markanvändning till stad/tätort med mångfunktionell bebyggelse och intentionen i översiktsplanen är att möjliggöra ett stort antal bostäder. Det finns också ett högt tryck på ny bebyggelse i hela området och kommunen avser att starta planering av områdena. Större industrietableringar i regionen förväntas också medföra ett stort behov av nya bostäder även i Sundsvalls kommun.

Om de utpekade områdena i översiktsplanen planeras för tät bebyggelse skulle det medföra ett behov av allmänt VA utifrån miljö- och hälsoskyddskäl. Om områdena i stället planeras för gles bebyggelse, liknande den som finns idag, uppstår inte behov av allmänt VA. Därför anser Sundsvalls kommun att beslut om verksamhetsområde bör tas i samband med att områdenas struktur bestäms vid planeringen av områdena.

4.2 Utredningsområde Hamn-Juniskär

Området från norr i Hamn till Juniskär i söder är i översiktsplanen utpekade som ett område för småskalig sammanhängande bostadsbebyggelse. Området är attraktivt för fler att bosätta sig vid och det finns höga naturvärden att ta hänsyn till. Området är tätbebyggt med sammanhållen bebyggelse i flera delområden. Geologin i området består av berg i dagen eller tunt eller osammanhängande jordtäckte på berg som kan försvåra anläggandet av enskilt avlopp. Området har tidigare omnämnts som ett område för utvärdering efter år 2028 (VA-utbyggnadsplanen 2014).

En översikt över utredningsområdet inklusive de områden där förändrad markanvändning till mångfunktionell bebyggelse föreslås i kommunens översiktsplan och verksamhetsområden för allmänt VA återfinns i bilaga 1. Observera att bilaga 1 är en ögonblicksbild av hur ovanstående såg ut vid den tidpunkt VA-utbyggnadsplanen togs fram.

5 Samhällsplaneringsprocessen

5.1 Översiktsplan

I Sundsvalls kommuns översiktsplan (2040) finns områden utpekade lämpliga för ny bebyggelse, så kallade mångfunktionell bebyggelse. Denna markanvändning innebär olika typer av tätortsbebyggelse med användning som exempelvis bostäder, kontor, service, gång- och cykelvägar, gator, teknisk infrastruktur, dagvattenhantering, skolor, handel samt parker och grönytor och vatten. Översiktsplanen ger vägledning för beslut om mark- och vattenområden och den byggda miljön, vid exempelvis framtagande av detaljplan eller lovgivningar.

5.2 Fördjupad översiktsplan och detaljplan

I vissa fall aktualiseras frågan om behov av allmänna vattentjänster i samband med kommunens planering, och ofta är det inte möjligt att göra en bedömning av behoven för planerad bebyggelse utan att omfattningen och utformningen av den planerade bebyggelsen är känd. Då kan det vara lämpligare att bedömningen av behovet av allmänna vattentjänster görs i samband med detaljplaneringen. Vid behovsbedömningen används kommunens interna rutin och checklista som stöd vid utredning och bedömning sker i VA-planerådet. Planprocesserna innefattar både samråd och granskningsförfaranden där berörda förvaltningar, bolag och allmänheten som berörs av planens framtagande kan lämna synpunkter.

6 I väntan på utbyggnad eller utredning

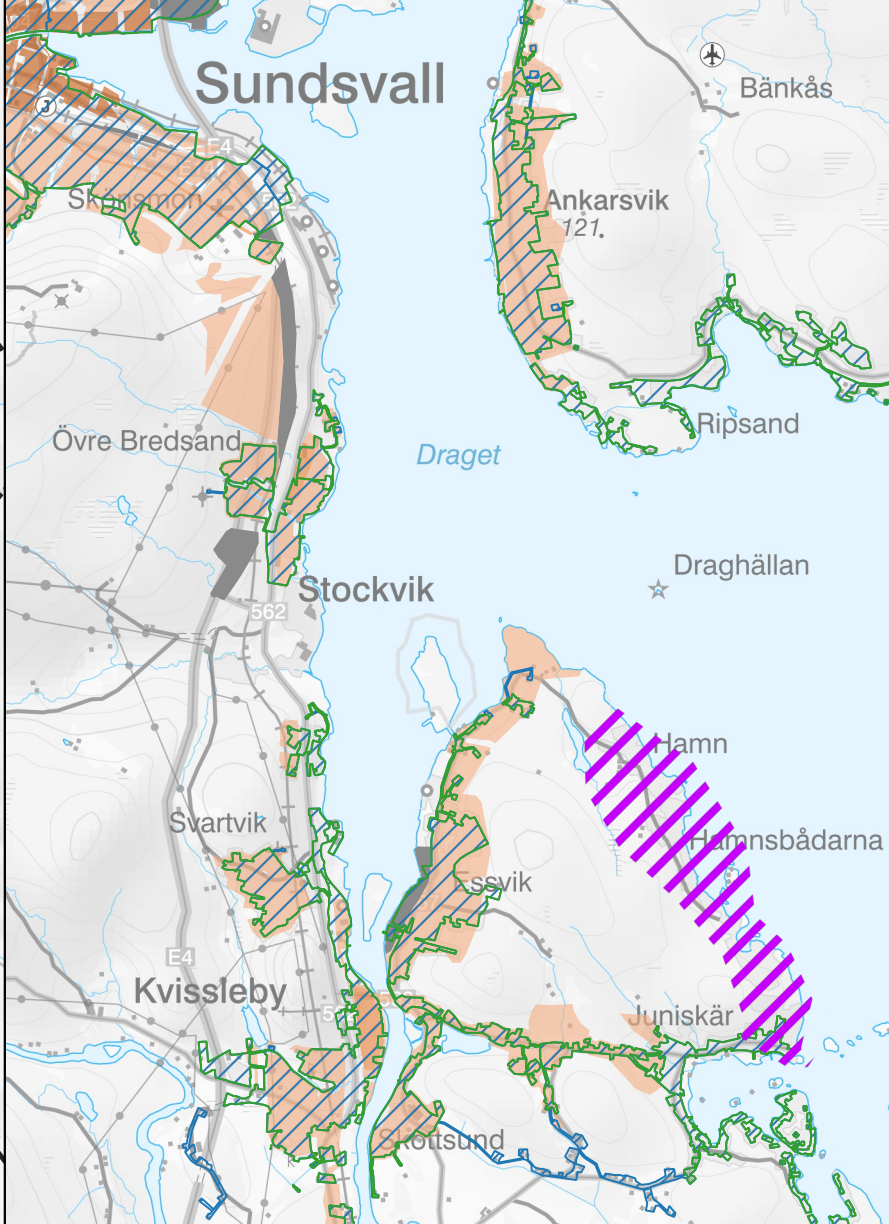
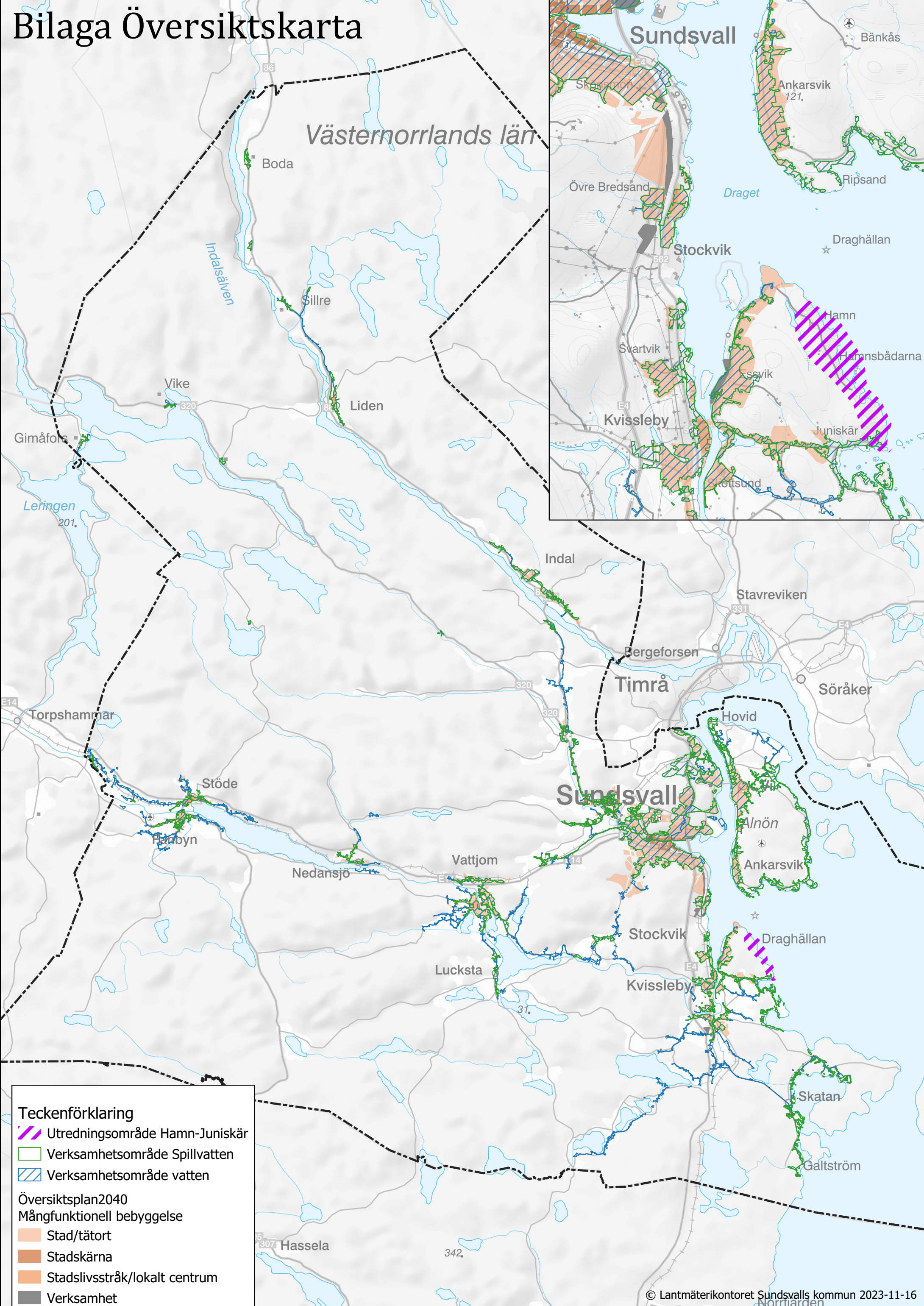
För mer information om vad som gäller för enskilda avlopp i områden som omfattas av utbyggnation av allmänt VA eller utredning, se handlingsplan för enskilt VA.

7 Enstaka fastigheter

Mindre områden eller enskilda fastigheter som inte hanteras som utredningsområde utifrån 6 § LAV kan vara möjliga att ansluta till allmän VA-försörjning om det finns tekniska och ekonomiska förutsättningar för det. Anslutning kan då ske via utvidgning av verksamhetsområde eller via avtal.

Bilaga Översiktskarta

- Teckenförklaring**
- Utredningsområde Hamn-Juniskär
  - Verksamhetsområde Spillvatten
  - Verksamhetsområde vatten
- Översiktsplan 2040**
- Stad/tätort
  - Stadskärna
  - Stadslivsstråk/lokalt centrum
  - Verksamhet